

Konferencija Pod pritiskom/Conference Under Preassure, Dubrovnik, 15. studenog 2018.

KONTAKTNA ZONA DOBRA SVJETSKE BAŠTINE STARI GRAD DUBROVNIK

Tomislav Petrinec dipl. ing. arh
glavni konzervator za nepokretnu baštinu
Ministarstvo kulture
Uprava za zaštitu kulturne baštine

PRITISCI NA URBANI KRAJOLIK DUBROVNIKA - ISKUSTVA KONZERVATORSKE PRAKSE

Posljedice statusa Dubrovnika kao svjetske turističke destinacije:

1. Stambeno turistička izgradnja

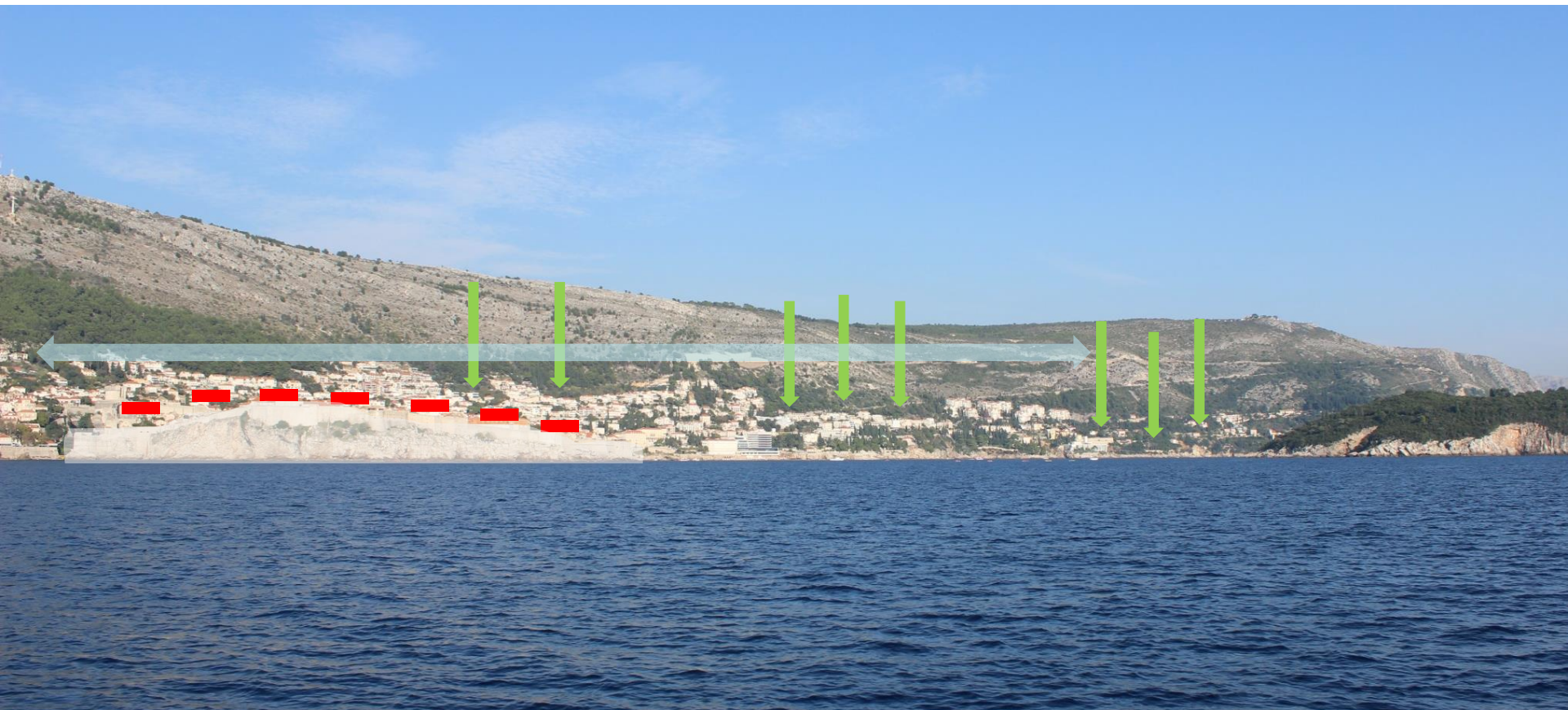
- povećanje kapaciteta postojećih povijesnih građevina u užem okruženju gradske jezgre
- izgradnja višestambenih i apartmanskih kuća u preostalim neizgrađenim dijelovima građevinskog područja

2. Promet i nova prometna rješenja

- tranzitni, gradski, promet u mirovanju
- ▶ Pritisak se odnosi na prostor izrazite osjetljivosti s obzirom na fizička, prirodna i estetska obilježja
- ▶ Pritisak se izravno utječe na poslovne procese stručnih službi ali i na građane
- ▶ Utjecaji se pokazuju u više oblika – mogu biti izravni i neizravni, kumulativni, privremeni i trajni, reverzibilni i nereverzibilni, vizualni, fizički, društveni i kulturni, pa i ekonomski. (HIA)

Pritisci na najosjetljivije dijelove urbanog krajolika Dubrovnika

Shematski prikaz

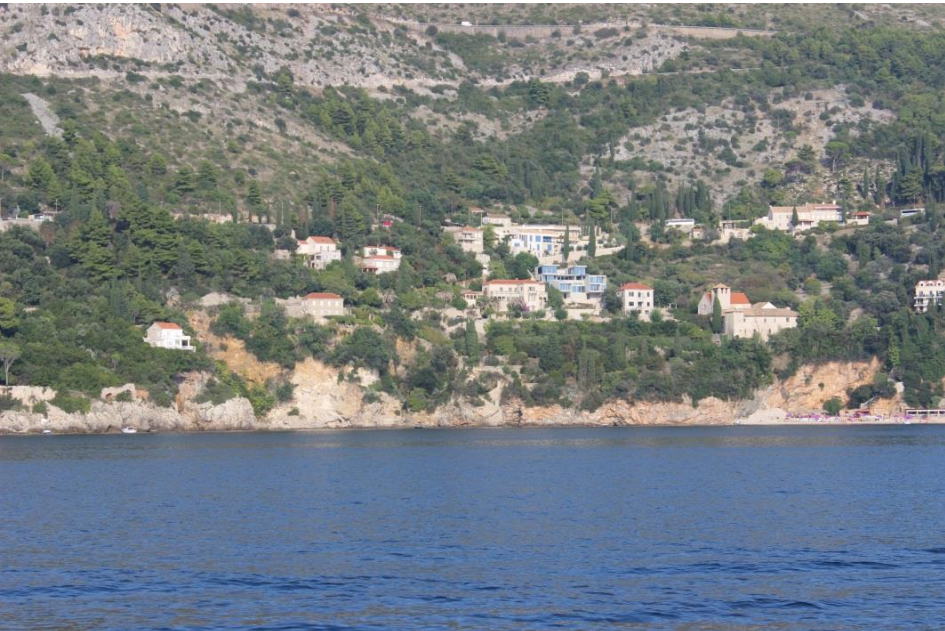

UPRAVLJANJE PROSTOROM OD INTERESA ZA ZAŠTITU

Uspostava statusa – nadležnost Ministarstva kulture

- Nacionalna zaštita - kulturno dobro RH
- Upis na Listu svjetske baštine - svjetsko dobro
- Uspostava kontaktne zona (buffer zone)

Instrumenti za provođenje

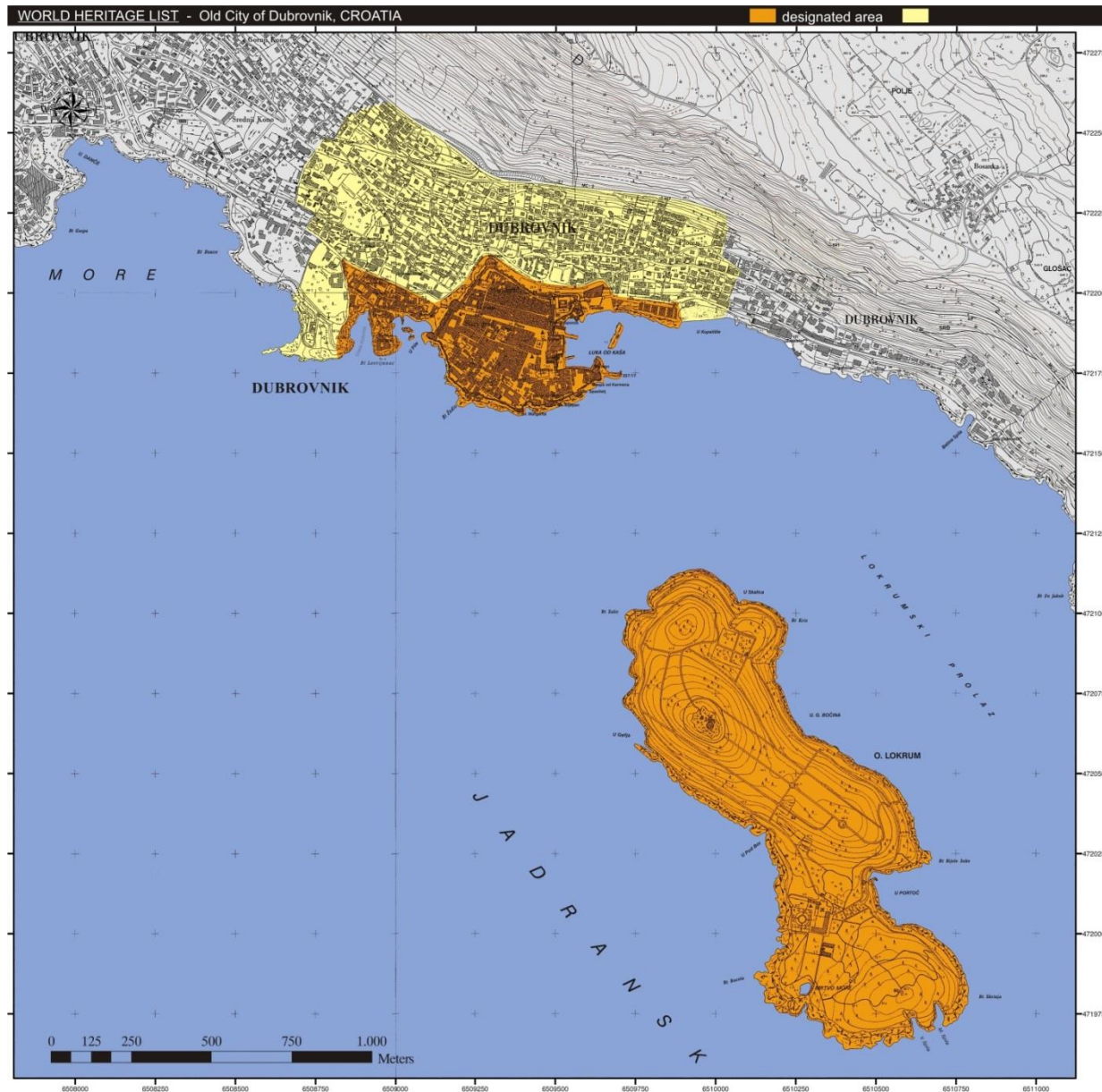
- Konzervatorska podloga
- Prostorni planovi / Konzervatorski plan
- Studija utjecaja na baštinu (Heritage Impact assessment)
- Plan upravljanja
- Dubrovnik – povijesni kontinuitet upravljanja gradom

POVIJEST ZAŠTITE KULTURNO POVIJESNE CJELINE DUBROVNIKA

- 1966. Uspostavljena prva zaštita Dubrovnika na nacionalnoj razini
- 1979. Upis na listu svjetske baštine – Stari grad Dubrovnik
- 1994. Proširenje obuhvata zaštite dobra svjetske baštine
(Lazareti, Lokrum)
- 2008. Revizija nacionalnog Rješenja o zaštiti Kulturno-povijesne
cjeline Dubrovnika
- 2018. Upis proširenja buffer zone Starog grada Dubrovnika na listu
svjetske baštine

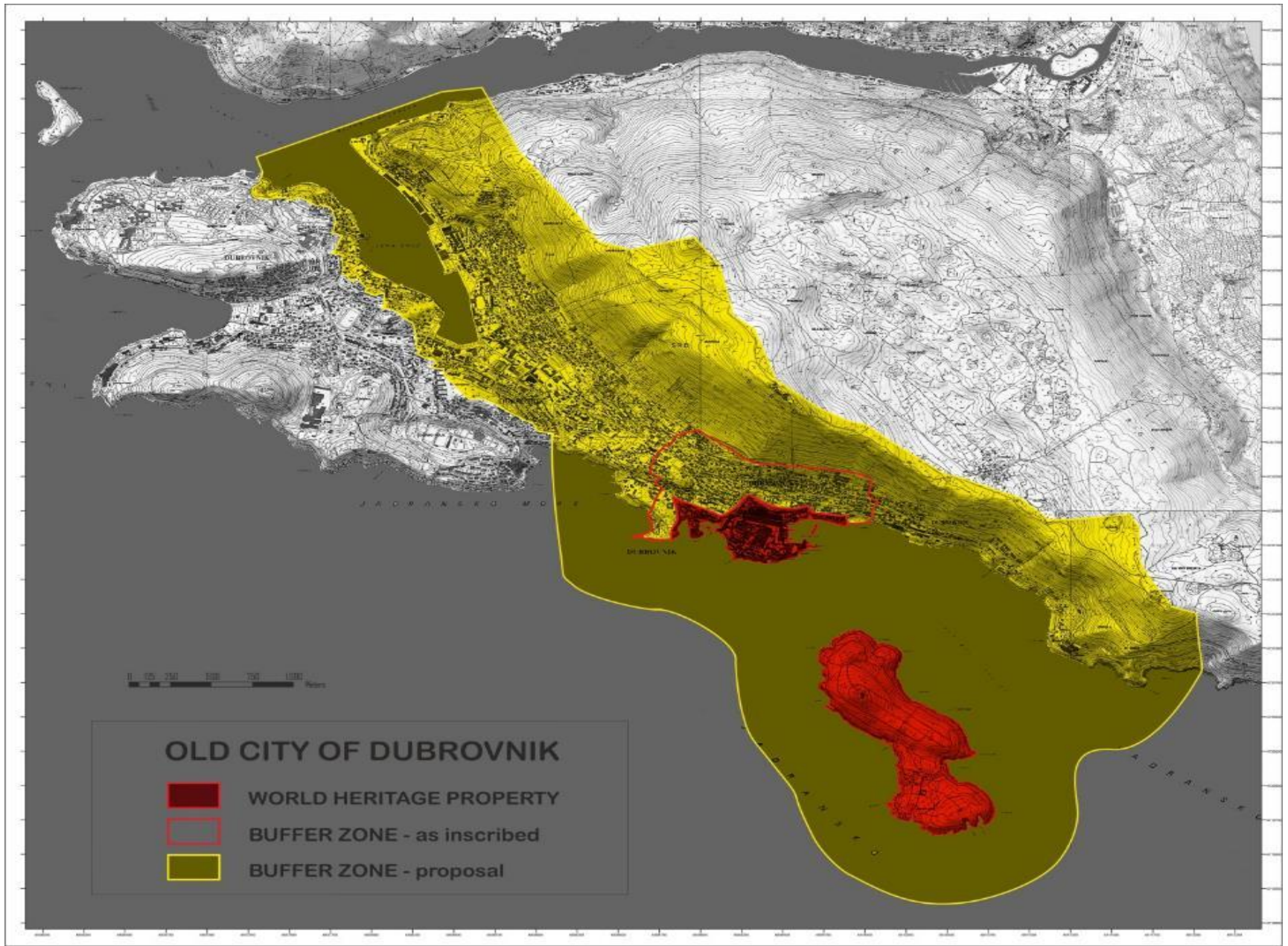
Svjetsko dobro Stari grad Dubrovnik – proširenje zaštite 1994.

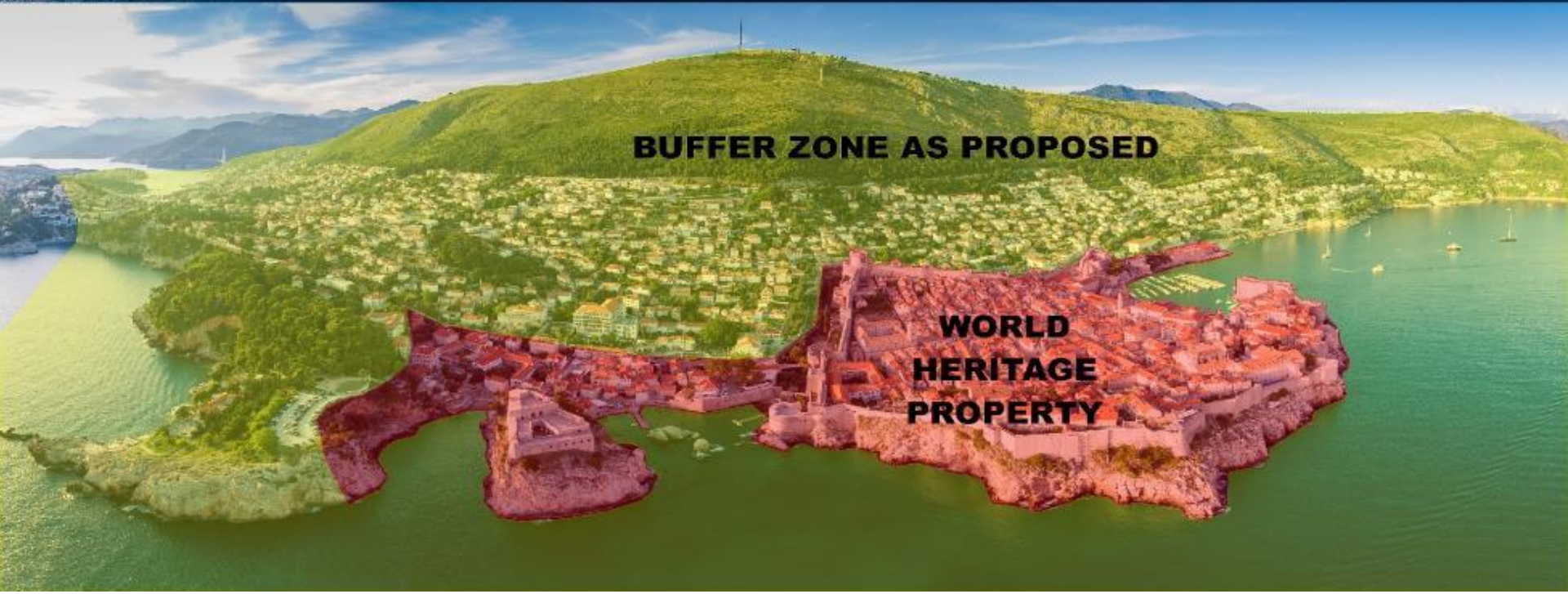

Svjetsko dobro Stari grad Dubrovnik – proširenje kontaktne zone 2018.

MJERODAVNA DOKUMENTACIJA PROSTORA

PROSTORNO PLANSKA DOKUMENTACIJA:

- Prostorni plan uređenja grada Dubrovnika , 2005.
- Generalni urbanistički plan grada Dubrovnika ,2005., 2014.
- Urbanistički plan uređenja Športsko rekreacijski centar s golf igralištem i turističkim naseljem Bosanka-sjever i Bosanka-jug, 2013.
- Urbanistički plan uređenja Gruški akvatorij, 2011.
- Urbanistički plan uređenja Nuncijata , 2016 - prijedlog plana
- Slika grada Dubrovnika kroz prostorno-plansku DOKUMENTACIJU (Zavod za prostorno uređenje Dubrovačko-neretvanske županije, prosinac 2012.)

ANALITIČKE STUDIJE ZA PROJEKT GOLFA NA SRĐU:

- Valorizacija krajobraznog prostora - golf igralište na srđu – Dubrovnik, (Dr.sc. Lido Sošić, Studio za krajobraznu arhitekturu, prostorno planiranje, okoliš, d.o.o. Rovinj, 2012.)
- Detaljna usmjerena valorizacija krajobraznog prostora i plan uređenja krajobraza golf igralište NA Srđu – Dubrovnik (Dr.sc. Lido Sošić, Studio za krajobraznu arhitekturu, prostorno planiranje, okoliš, d.o.o. Rovinj, 2013.)
- Studija vizualnih utjecaja novog sportsko – rekreacijskog centra i ostale gradnje na platou Srđa na prostor i ukupnu sliku grada Dubrovnika (prof.dr.sc. Sonja Jurković, 2012.)
- Studija vizualnih utjecaja grada Dubrovnika (Doc.dr.sc. Krunoslav Šmit, dipl.ing.arh., 2012.)
- Geodetska analiza vidljivosti (Geodetski Ured "Dubrovnik", vl. Stjepan Tomašić, 2013.)

BAŠTINA - POKRETAČ RAZVOJA:

- Identifikacija i valorizacija prirodne i graditeljske baštine područja Dubrovnika u prostornom kontekstu (dr.sc. Joško Belamarić, 2014.)
- Identifikacija i valorizacija prirodnih i kulturnih krajolika na pilot području grada Dubrovnika (mr.sc. Gojko Berlengi, dipl.ing.arh., voditelj tima, mr.sc. Katri Lisitzin, dipl.ing.arh., dr.sc. Aleš Mlakar, dipl.ing.kraj.arh., 2015.)

UNESCO:

- Izvješće zajedničke reaktivne promatračke misije UNESCO-a i ICOMOS-a Starom gradu Dubrovniku, studeni 2015.
- HIA za hotel Belvedere, (mr. sc. Dubravko Bačić, voditelj tima, 2018.)

KONTAKTNA ZONA

– obrazloženje izmjena i dopuna ZoZiOKD, listopad 2018.

- Kontaktna zona kulturnog dobra upisanog na Listu svjetske baštine, sukladno Operativnim smjernicama za provedbu Konvencije o svjetskoj baštini, nije svjetska baština već je njena uloga dodatna zaštita izvanredne univerzalne vrijednosti svjetskog dobra kojeg okružuje. Područje kontaktne zone treba uključivati neposredno okruženje nominiranog dobra, značajne vizure i druga područja ili attribute koji su funkcionalno važni kao podrška dobru i njegovoj zaštiti. Radi toga je potrebno osigurati mehanizme i instrumente zaštite komplementarne mjerama zaštite svjetskog dobra, koje će se ugraditi u dokumente prostornog planiranja te na taj način osigurati zaštitu izvanredne univerzalne vrijednosti svjetskog kulturnog dobra.
- Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine od 23. studenoga 1972. (NN 12/1993.)
- Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention (WHC.17/01 12 July 2017.)

KONTAKTNA ZONA

– status područja i provedba mjera zaštite

- Kontaktna zona uspostavlja se:
  - temeljem Operativnih smjernica za provedbu konvencije o svjetskoj baštini, Centra za svjetsku baštinu
  - temeljem članka 6. točka 7. i članka 55., 56. i 57. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara
- Kontaktna zona sama po sebi nema svojstva kulturnog dobra
- Unutar obuhvata kontaktne zone nalaze se pojedinačno zaštićena kulturna dobra i zaštićene kulturno povijesne cjeline na koje se primjenjuju zasebne mjere zaštite prema njihovom statusu, a provodi ih nadležno tijelo Ministarstva kulture
- Za područje kontaktne zone izrađuje se **konzervatorska podloga** koja na temelju analize i vrednovanja prostora utvrđuje mjere za očuvanje vrijednosti i poboljšanje stanja u prostoru okruženja dobra svjetske baštine te sprečavanje zahvata koji bi mogli negativno utjecati na njegova svojstva i postav u prostoru
- **Mjere iz konzervatorske podloge ugrađuju se u prostorno planske dokumente i provde se putem odredbi plana**

KONZERVATORSKA PODLOGA ZA KONTAKTNU ZONU DOBRA SVJETSKE BAŠTINE

– STARI GRAD DUBROVNIK – radni prijedlog sadržaja

I. POLAZIŠTA

- 1** Opis područja obuhvata podloge
- 2** Postojeći režim zaštite dijelova prostora; zaštićena prirodna i kulturna baština
- 3** Dokumentacija /izvori
  - 3.1 Arhivska građa
  - 3.2 Bibliografija
  - 3.3 Studijska dokumentacija
  - 3.4 Prostorno planska dokumentacija

II. ANALIZE

- 4** Povijesni razvoj područja
  - 4.1 Razdoblje Starog vijeka
  - 4.2 Razdoblje Srednjeg vijeka
  - 4.3 Renesansa i barok
  - 4.4 Razdoblje 19. i početka 20. stoljeća
  - 4.5 Razdoblje druge polovice 20. stoljeća
  - 4.6 Suvremeno razdoblje
- 5** Analiza prostornih obilježja (prirodni i antropogeni uzorci)
  - 5.1 Prirodne strukture
    - 5.2.1. Geomorfološka obilježja
    - 5.2.2. Vode (More, kopnene vode)
    - 5.2.3. Vegetacija
  - 5.2 Antropogene strukture
    - 5.2.1. Arheološke strukture
    - 5.2.2. Prometna mreža (kopnena, pomorska)
    - 5.2.3. Infrastrukturna mreža
    - 5.2.4. Urbane strukture i uzorci
    - 5.2.5. Graditeljska obilježja područja

- 6** Određivanje prostornih cjelina zajedničkih obilježja
  - 6.1 Opis obilježja utvrđenih cjelina
- 7** Analiza vizualne izloženosti područja
  - 7.1 Vidljivost dobra svjetske baštine iz okruženja odnosno sa područja kontaktne zone
  - 7.2 Vidljivost okruženja odnosno područja kontaktne zone sa područja dobra svjetske baštine

III. VALORIZACIJA

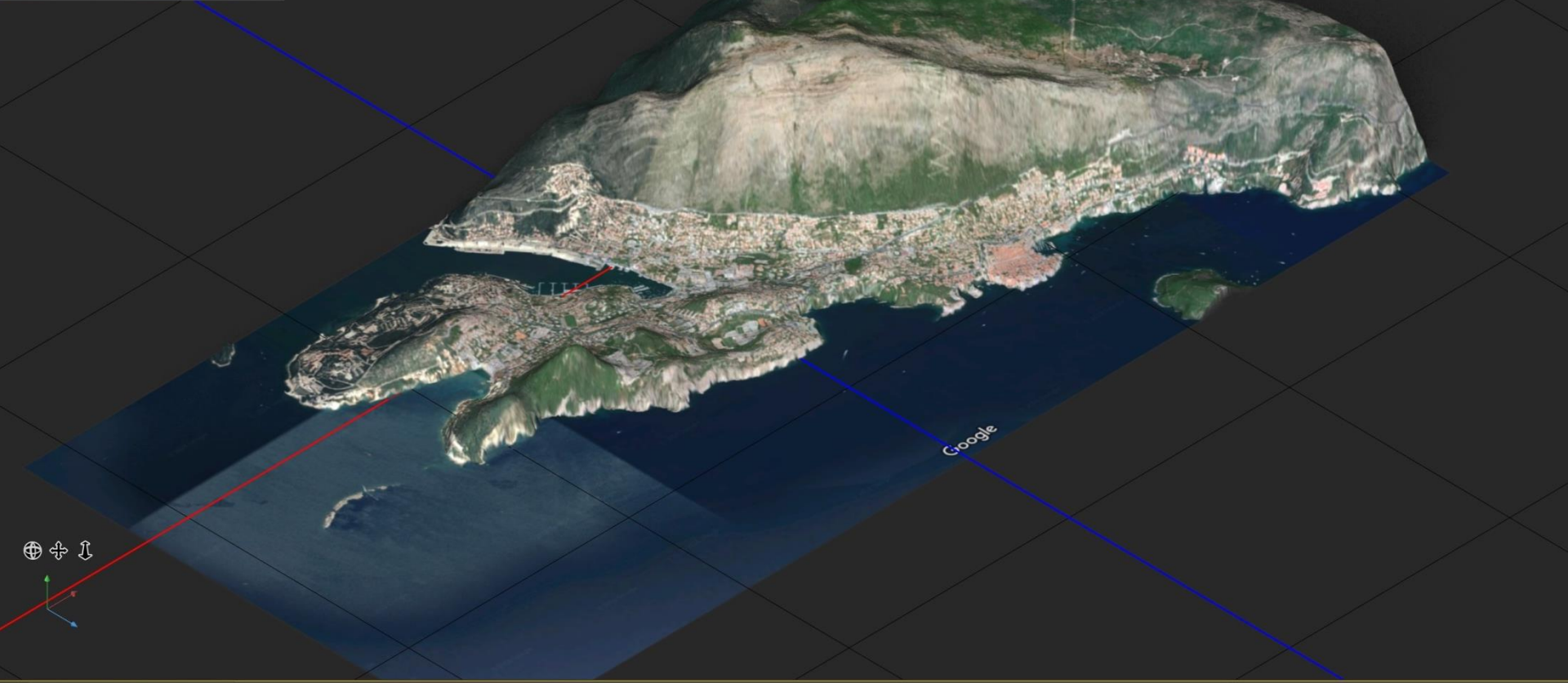
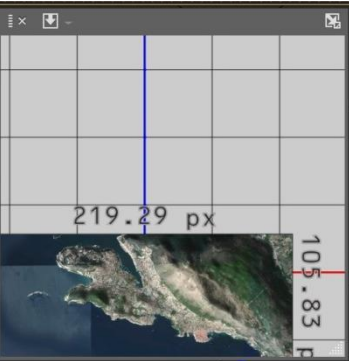
- 8** Vrednovanje područja zajedničkih obilježja
- 9** Ocjena osjetljivosti, ugroženosti i prostornih konflikata
- 10** Utvrđivanje granica kontaktne zone na katastarskoj podlozi

IV. MJERE ZAŠTITE DOBRA SVJETSKE BAŠTINE U PODRUČJU KONTAKTNE ZONE

- 11** Konzervatorske smjernice i uvjeti za održivo korištenje prostora (prema utvrđenim prostornim cjelinama)
  - 11.1 Smjernice za izgrađena građevinska područja
  - 11.2 Smjernice za neizgrađena građevinska područja
  - 11.3 Smjernice za ostala kopnena područja
  - 11.4 Smjernice za morski akvatorij

- Zaštita i očuvanje izvanredne univerzalne vrijednosti svjetskog dobra (core zona) kao i vrijednosti područja njegovog okruženja (buffer zona/kontaktna zona) predstavlja nadnacionalni interes
- Zaštita i očuvanje kulturne baštine zahtjeva kontinuitet koji ne smije biti ugrožen promjenama lokalne, regionalne i nacionalne politike
- Očuvanje baštinskih vrijednosti zahtjeva podjelu odgovornosti svih dionika (stručne službe državne i lokalne razine, vlasnici, građani...)
- Provođenje mjera zaštite zahtjeva suradnju svih sudionika u planiranju i upravljanju prostorom što osobito podrazumijeva usklađivanje konzervatorske i prostorno planske dokumentacije
- Prostorno planiranje i integralni pristup ključni su čimbenici u očuvanju vrijednosti prostora

KAKO DALJE ?

